

La crònica literària de la setmana

Amb un sol jo no n'hi ha prou

SUPERGLÚ

Lucia Ramis
Barcelona

La cadena holandesa Sir va rebre cinc propostes per anomenar l'hotel que ha inaugurat a Barcelona. En conèixer la història de Víctor Català, es decantaren per Sir Víctor perquè encaixa molt bé "en una ciutat de dualitats, amb mar i muntanya, dues llengües", explica la seva directora de comunicació, Clemtina Milà. Ho fa en una biblioteca on tots els volums estan signats per dones. La llibretera Montse Serrano va impulsar que aquí es presenti *Victor Català, l'escriptora emmascarada*, de Margarida Casacuberta. Publicada per L'Avenc, aquesta biografia ajunta el material que molts recolliren sense la rellevància que, segons l'autora, haurien d'haver tingut (i destaca la feina de l'investigador Jordi Castellanos).

L'actriu Emma Vilarasau comença llegint el final brutal de *La infanticida* (monòleg que interpretà fa deu anys al Romea), i deixa el públic gairebé en estat de xoc; somriem amb moles de molí. A partir d'aquesta peça, amb què participà als Jocs Florals d'Olot el 1898, Caterina Albert faria servir el pseudònim pel qual la coneixem, atès l'escàndol que provocà en la conservadora societat olotina el fet que una dona hagués escrit aquella barbaritat. De família progressista republicana, vehicularia la seva activitat pública i literària a través de Català, mentre la senyora Albert s'ocuparia de la hisenda familiar. "D'aquesta manera es va construir a si mateixa com a personatge, mitjançant les màscares amb què s'amagava i es mostrava", explica Imma Merino, "en realitat la seva gran obra és ella mateixa". Això contradia l'afirmació (adoptada com tants altres automatismes) que s'atribueix a Gabriel Ferrater, segons recorda Casacuberta, quan digué que era autora d'una sola obra, referint-se a *Solitud*.

"*Solitud* és molt bona, però només és el centre del cosmos que ella va construir", adverteix. Un cosmos creat des de la fragmentació que reflecteixen títols com *Retablo*, *Mosaic* o *Contrallums*. Català era terriblement irònica. Els sistemes literaris l'anirien arraconant. En la seva correspondència amb Joan

ANA JIMENEZ

LUCIA RAMIS

Maragall, ell es presentava com un poeta àliga a la recerca de l'harmonia còsmica. I ella li va respondre amb la imatge del poeta mar, que saceja les ànimes. Maragall li reclama que mostri les altres cares de la seva existència, però ella ha fet

"Amb la dreta saps de què moriràs; amb l'esquerra no saps de què, però saps que moriràs igualment", diu Sisa

una tria; deforma la realitat per defensar un punt de vista.

Tothom segueix hipnotitzat a la presentació. El poeta Antoni Clapés està de celebració pel premi Nacional de Traducció a Dolors Udina. Veig Núria Iceta, Pilar Beltran, Ana Viladomiu, Jaume Muñoz, Jordi Puntí i Jordi Cerdà crearen una col·lecció de poesia trobadoresca anomenada *La Flor Inversa*. Cerdà fou professor meu a la universitat, de l'assignatura Fernando Pessoa i les avantguardes portugueses. *El llibre del desassossec* és un dels que més vegades he llegit. I a la Fnac d'El Triangle, durant la

presentació d'*Els llibres galàctics 1966-2018* (Anagrama), Jaume Sisa explica a Donat Putx que va descobrir Pessoa de jove i s'hi va enganxar. Li fascinava que anàs de casa seva a l'oficina, i d'allà al Café A Brasileira, i creàs una obra importantíssima a través dels heterònims.

Sisa va crear el primer dels seus el 1974. L'Orquestra Platería havia de tocar a Zeleste, i s'autoanomenà vocalista Ricardo Solfa. En la mateixa època aparegué Ventura Mestre. Putx li pregunta si és que no en tenia prou amb la seva pròpia vida, i per això n'inventava d'altres. Sisa contesta que l'art i la ficció no

serien necessaris, si no tenguéssim tanta por de nosaltres mateixos que ens calgués treure'ns-la de sobre. "Vivim amb una capa o dues, però la realitat en té moltes més", diu per explicar la visió galàctica: observar des de la perspectiva central, però intentant abastar el mateix fenomen des de tots els sistemes possibles. Així, es basa en un trípede d'idees: la contracultura dels seixanta, els principis ideals de l'anarquisme i la filosofia de Francesc Pujoles. "Si ho ajuntes tot, et surt la visió galàctica o t'explota el cap". Diu que Emil Cioran ens ensenya que tot és una il·lusió, de manera que no cal angoixar-se. Afegeix que avui vivim entre la dictadura de la correcció política i la banalització de la dissidència (cal ser trencador i avantgardista, però políticament correcte). I conclou: "Amb la dreta saps de què moriràs; amb l'esquerra no saps de què, però saps que moriràs igualment".

Victor/Caterina
Emma Vilarasau i Imma Merino, a la presentació del llibre de Margarida Casacuberta (al mig) *Victor Català, l'escriptora emmascarada*

Visió galàctica
El periodista i crític musical Donat Putx i el cantautor Jaume Sisa a la presentació d'*Els llibres galàctics 1966-2018* (Anagrama)

El retorn dels gals. El guionista Jean-Yves Ferri i el dibuixant Didier Conrad van presentar l'àlbum *La filla de Vercingetòrix* al bar Marfil de l'hotel Murmuri

La filla de Vercingetòrix al bar Marfil de l'hotel Murmuri. Un Obèlix feia flors amb globus mentre els periodistes xerraven amb els autors; Jaume Vidal recordava una entrevista que va fer a Uderzo amb Màrius Carol, Rambla amunt. Coincidint amb el 60è aniversari, Salvat també ha publicat l'àlbum *Generacions Astèrix*, en què autors de diverses edats interpreten els personatges a la seva manera i estil. Entre d'altres hi ha Juanjo Guarnido, Milo Manara, Oriol Malet. Com ens pinten, com ens mostren. En això consisteix la visió galàctica que orbita al voltant de la nostra solitud. ●

LA VANGUARDIA

Barcelona
Novel·la
Històrica

#BCN-Històrica19
barcelona.cat/novel·lahistorica

Petites
Històries
que han fet
història

4-9 nov.
2019

Isabel Allende,
José Enrique
Ruiz-Domènec,
Jo Baker,
Rafel Nadal,
Carme Riera,
Isabel García Trócoli,
Care Santos,
Anelio Rodríguez...

